

Aýallar türmesi

Category: Goşgular, Kitapcy
написано kitapcy | 22 январа, 2025
Aýallar türmesi

AÝALLAR TÜRMEŞI

Ýok, bu ýere gelmedim öz meýlime,
gelmedim men keýpine,
Ýazmagam islämok bular barada.
Aýallar türmesi,
wagşylyk bile
Parala sen,
Jiger-bagrym parala.
Bagtym parala.
Parala sen, tikenekli simleriň
Paralaýşy ýaly
näzik şemaly.
Synyşsyn synlaýyn näzeninleriň
Hem synlaýyn erkekpisint jenany.

Aýagy jalbarly,
Egni güpbüli
Ene, sen eýlediň niçik jenaýat?
Aýallar türmesi–ykjam goralýar,
Siz arkaýyn ýatyberiň jemagat!
Daýza, günäň näme?
«Alyp–satarmyň?»
Bu käriňi «kitler» alga alanok.
Kooperator satýar howpsuz-hatarsyz,
Harby gämi,
wertolýot
hem samolýot.
Maýda bolýaň, oturmasaň bolanok!
Aýallar türmesi–görer ýalymy,
Gursakda ahmyrdyr gazap dyňzaýar.

Olar—

Otuzynjy ýyllar aýal roluny

Oýnap gezen erkeklere meňzeýär.

Ýaş gelinler gijelerne düýş görýär,

(Düýşler üçin serhet ýok borly düýpden).

Olar söýüşýärler gijeler,

ýöne

Ýok, göwreli bolup bolmaýar düýşden.

Suw içip göwreli bolup bolmaýar,

Durmuş erteki däl,

Durmuş hyýal däl.

Aýallar türmesi bolsa-da ady,

Munda oturanlar asla aýal däl!

Aýagynda ädik,

erninde çilim,

Ýüzüni penjeläp gezyär howluda.

Ony duşuşyga çagyryär—ölüm,

Aýdyň ahyr, nädip görnüp bilsin ol

Agşam duşuşyga geljek ogluna?!

Olar hesret çekýär,

Olar aglaýar,

Olar bilýär bu dünýäniň dardygyn.

Ynsanperwer diýar nämä aňmaýar

Ýüreginde şeýle türmäň bardygyn?!

Tussag edilmeýär günäsiz kişi,

Oturandyr, diýmek bardyr etmiş.

Bardyr oturanlaň günäsi,

ýöne

Enesinden aýry düşen çagalaň

Günäsi näme?!Ýüz ýyl mundan ozal ynanarmydy

Şu şygrymy okap bersem türkmene!

Biz size erkinlik berdik ahyry,

Size azat söýgi berdik ahyry,

A siz bolsa otyrsyňyz türmede!

Ýok, bu ýere gelmedim men meýlime,

Gelmedim men keypine.
Ýazmagam islämok bular barada
Aýallar türmesi,
wagşylyk bile
Parala sen,
Jiger-bagrym parala!

► BAM-dan HAT

Ýatyr munda, serwim, gara gyş häli,
Aý deý Günde ne ýyly, ne howur bar.
Lap etmesem her tozgasy guş ýaly
Garyn Taýga günaşadan sowurýar.

Ahmal galsaň, gulaklaryň uždandan
Saljak aýaz almaz ýaly päkisin.
Goňur aýy gowagynda ajyndan
Alyp ýatyr togsan günlük ukusyn.

Ne sugun, ne belka duşýar keyerip,
Gara gyşdan ýygşyrylypdyr bar haýwan.
Sibiri doň ukusyndan oýaryp,
Amury nazarlap uzap barýar BAM!

Oh, Taýgaň sowgumy?
Ýetmez takadyň
Geläýen günlerim tas uçupdym men.
Ýere doňup gaçýar ýekedabanyň
Astyndan syçyrap çykýan uçgun hem.

Ýöne söýseň Sibiriňem sowgy ýok,
Söýülene aýrallyk ýok jahanda.
Söýseň...
Söýseň... kalbyňdaky lowlan ot
Tylla Gün deý lowurdaýar baharda.

Söýdüm men Taýganyň gök tokaýlaryn,
Söýdüm onuň бүдүр-сүдүр bulagyn.
Sen tarapa geçip giden buluda

«Salamym ýetir» diýp golum buladym.

Sen maňa mylaýym ýellerim iber,
Gül-pürçük çölleriň,
Gök geýen dagym.

Sen maňa bilbilleň owazyn iber,
Senden gelen haty açýan çagym
Garlar oýa dolsun,
suw bolup,
çeňläp.

Sen maňa türkmeniň howasyn iber
Uýalma-da, serwim, bir söze jemläp...

► DAŞ ROWAÝAT

Heýkeltaraş
Babasary Annamyradowa

Häli giç däl,
giç däl,
saçyň penjeläp,
Diňle sen töwekgel ýüregiň rastyn:
Onuň daş heýkele giresi gelýär—
Biziň ýaşasymyz—
Elhençlik, dostum!

Neçün ýürek bizi terk etjek bolýar,
Neçün ýürek takat tapmaýar döşde?!
ÝA ol agtarýarmy idealyny,
ÝA wagtdan gaçalga...—
Doňňara daşda?!
Gara daga myhman boldum şu gün men,
Eşidýämiň, men bagrymy dagladym,
Ýaş mahalyň eşden rowaýatymy
Görüp ýylçyr gaýasynda daglaryň.

Baryp, dil bitmäňkä adam ogluna
Çydam edip bilmän ýürekde joşa,
Tebigatyň nazar eden bir gyzy

Sygman köwsar urup gelen on başe
Gözlerini süzüp, «söýýän» diýipdir,
Kime?

Nämä?

Neçün?

Ony kim bilýär.

Ýöne şol dem ýaşyl maýsa paşyrdap,
Elwan güller özün otlaýjak bolýar.

«Söýýän» diýip pyşyrdapdyr ýagyşlar.

Al pyşyrdy doldurypdyr jahany.

Eşidýämiň,

şol gözel gyz zemine

Bir söz bilen getiripdir bahary.

Ýöne näzikligiň duşmany gyt däl:

Gyzy gara daşa öwüripdir şer.

Saňa, maňa şol enaýy pyşyrdy,

Galypdyr şu bahar

Hem-de şu heser...

Häli giç däl,

giç däl,

ýetiş gadyrdan,

Tap sen şol gözeliň derdine çäre.

Ol dünýä döräli magşuga duşman

Doňňara daş,

Garaşyp dur biçäre.

Görnüp dur daňdanlar göm-gök zolakda

Görnüp durşy ýaly al-elwan reňkiň.

Gara daşdan saýlap ap-ak synany,

Ýüregim bozuldy, gelsin, dost, rehmiň.

Oýka gara daşa ýanýan döşüňi,

Gabarçaklan aýaň bilen sypala.

Törpüle,

ýüzüň sürt,

eret daşyny
Ýüregiňden gelýän gözýaşyň bile.

Bagryňy parala,
aýyr doňlaryn,
Ýetiş!
(Meni bagyşlasyn aýalyň).
Biziň baş söýgimiz garaşýar bize
Dagda,
arasynda ýylçyr gaýanyň.

► ÜÇ ÝOL

Yşk-üç ýoldan ybaratdy bir zaman:
Birisi-wysala, eltipdir toýa,
Birisi-hijrana, ah bile waýa.
Üçünji gan bile bolupdyr tamam.
Galan ýollar jaýryk-
namys-aryňa.
Galan ýollar barýar,
wejeralyga...

► FRAGMENT

Dünýä neneň ajaýyp,
dünýä neneň owadan,
Bir ömüre ýeterlik ajap seýilgähdür ol.
Görüp gözüň doýmaýan,
ýaşap göwnüň doýmaýan,
Söýdürmeýen goýmaýan
Yşk deý ýeke-täkdir ol.
Gezseň: keşte edip gezseň,
Hindi, Hebeş jeňňelin
Hem gyýylsaň daragtdaky
örän düşbi maýmyna,
Ýeniseýde Hemingueý deý
suwa atsaň çeňňegiň
Münüp gadym tunguslaryň

ham syrdalan gaýgyna.
Baltikada suwa düşseň
eston gözeli bilen,
Gadym Maryň binýatlaryn
synlasaň, pikir etseň
Dünýä baksaň Bethoweniň
eşdýän gözleri bilen
Hem bu dünýä özüň bilmeý
geleňne şükür etseň.
Jahankeşde durnalar deý
seýil etseň Şaryňa,
Düşleseň dagda-düzde,
ymgyr çölde, öleňde.
Dünýä, ajaýyp dünýä
degýär-ä ýaşanyňa,
Diýmek, göreşde ölseň
degýändir ol ölenňe!
Dünýä neneň ajaýyp,
dünýä neneň owadan,
Bir ömüre ýeterlik
ajap seýilgäkdir ol.
Görüp gözüň doýmaýan,
ýaşap göwnüň doýmaýan,
Söýdürmeýen goýmaýan
Yşk deý ýeke-täkdir ol.

* * *

Men sen diýip ölmez-ýitmez bolaryn:
Wagt seniň adyňy unutmaz ýaly
Hem garaşar ýaly men saňa baky.

Men sen diýip gündiz tüssä dönerin,
Gije oda, ahyr gellersiň öýdüp.
(Men söýlüp görsem-de, görmedim söýüp).

Men sen diýip açyk kalba dönerin:
Ýaşa onda ýaşan ýaly jennetde.

(Sen girdigiň jennet bor ol, elbetde).

Men sen diýip otdan aýdym ýasaryn:
Söýgi lowlar ençe-ençe gursakda,
Çydaman seň yşkyň howruna hatda.

Men sen diýip dönerin daş heýkele:
Garaşar ol... Görse bir gün geleniň,
Alnyňda dyzyna çöker heýkelim!

► FRAGMENT

Dünýäniň bir ýeri bişipdir aş:
Ýaşaýarlar olar onda hamana,
Ýaşamaga mejbur edilen ýaly,
Işlemäge mejbur edilen ýaly,
Söýüşmäge mejbur edilen ýaly,

Ýaşaýarlar olar onda hamana,
Ýaşaýyşy edil şänik deý döwüp,
Puçlugyna akyl ýetiren ýaly,
Küregin taşlapdyr,
durmuş olary
Oklapdyr dymyljyk meýhanalara,
Deňziň hapasyny zyňşy deý ylla.

Dünýäniň bir ýeri bişipdir aş:
Bir jaýa sygmaýar är bilen aýal,
Neneň onsoň çaga sygsyn ol jaýa.
Nika–gidip barýar geçmişe baka.
Är–geçmişiň zyýanly
Galyndysna, walla, öwrülip barýar.

Ol ýerde gün-günden durmuş garraýar,
Öz-özünü betbagt edýänler hernä
Dünýä gargaýar.
Dünýäniň bir ýeri bişipdir aş,
Meger uruşsyzam (Ýeri, näme etjek?!)
Ol ýeriň öz-özi ýok bolup gitjek!

Dünýäniň bir ýeri bişipdir aşa:
Onda çilim tüssesine demjigip,
Durmuş ajy meýe gark bolup barýar,
Onda käre döňär işi kemçiniň,
Onda zenan ýalpyldadyp buduny,
Açýar açyp biljek iň soňky syryn.
Hut ýaşaýşyň ýapylşy ol—
Eger-de
Şol bolsa açyşy biziň asyryn!

► ADAM ATANYŇ ARZY

Bir gapyrgam sypdyryp çep taýymdan,
Ýasapsyň sen, alla,
 asman aýyndan
Hem behişdiň humaýyndan ajaýyp
Zyba jenany.
Sagymdanam bir gapyrgam alaňda,
Bolmazdym maýyp!

► WAGT

Wagt, seni gördüm-de tisginip gitdim,
Derläp çykan ýaly çigrek şemala:
Sen ýerläp barýardyň ap-ak buludyň
Sessiz-üýnsüz kölgesi deý hamana.

Soň gitmediň gözlerimiň öňünden.
Ýagyş bolup ýagdyň.
Gar bolup ýagdyň.
Üzülip-üzülip gitdiň ömrümden,
Ylla tylla ýapragy deý daragtyň.

Goňras kibir baglan gaýaň gerşinde
Kesmek däl-de, seniň jesediň ýatyr.
Sen ýel kibi öwsüp-öwsüp gelşiňe,
Bihuda ölmünden edýäň howatyr.

Wagt, maňa duşduň sen, çaykandy dünýäm,

Kalbym asman ýaly lertzana gelip.
Sen duşduň,
 düýn meni ahmyrda goýan
Gyzyň gujagynda bäbejik bolup...

► ZOB

D. Karewa

Men zob bilen keselledim:
Elhenç dert eken.
Birden aglaýaryn,
birden gülýärim,
Hamana bir mende jemlenen ýaly
Bagty hem-de betbagtlygy dünýäniň.
Men zob bilen keselledim: Elhenç dert eken.
Aglaýanyň bilmän aglap bilýärim,
Agydan perişan gülüp bilýärim.
Sen bilýärmiň, çeşme saçly dilberim
Bejerýärler meň ýolugan bu derdim
Baltika deňziniň ýantary bilen...

* * *

Bir ýola, bir ýola degdim göwnüňe,
Şonda sen jogabym bermäň deregne
Gitdiň sessiz agladyn-da öýňüze
Etmişimi galdyryp öz ýüregme.

Gel, serwim, aryň al, diýjegiň diý-de,
Dişle gyz göwnüňe degen dilimden.
Göterip bilmedim gözýaşlaryň men,
Gel, göwnüň göterip ýülüneýin men.

Ençe gündür gaýdyp duşamok saňa,
Ençe gündür çekýän ol agyr jepaň.
Söymänem bilmersiň, ýöne diňe sen
Geç günämi, geç günämi, eý jenan.

Goşgular